

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1163727/2

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב אליעזר איגרא, הרב שלמה שפירא, הרב ציון לודאילוז

המערער: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד משה יצחק אוסדיטשר)

נגד

המשיבה: פלונית (ע"י ב"כ טו"ר משה מיטלמן)

הנדון: שיעור המזונות, לרבות מדור והוצאות שאינן יומיות, במשמורת משותפת; הטלתם על האב, ולא על האם, למרות בע"מ 919/15

פסק דין

לפנינו ערעור על פסק דינו של בית הדין האזורי מיום כ"ח שבט התשפ"א (10.2.21) שבמסגרתו חויב האב – המערער בתשלום מזונות עבור שני הקטינים (למעלה מגיל שש) סך של 2,200 ש"ח לחודש, ובנוסף סך של 1,680 ש"ח עבור מדור (40% משכר דירה בסך 4,200 ש"ח).

המערער טוען כנגד פסק דין זה בשני נימוקים עיקריים.

הראשון: מאחר ומדובר במשמורת משותפת (לטענת המערער) יש להחיל את בע"מ 919/15 שכאשר ההשתכרות שווה והמשמורת משותפת, יישא כל צד בהוצאות הילדים בזמנים שהם שוהים את אצלו.

השני: גם ללא ההישענות על הפסיקה שבבע"מ 919/15 הנ"ל, סוף סוף חיובו של האב במזונות הוא עבור ההוצאות על הילדים בזמן שהותם אצל האם, ומאחר שזמני השהות מתחלקים בין האם לאב ביחס של 16:12 הרי שגובה המזונות שנפסק, הוא מעבר לצרכים האמיתיים של הילדים בזמני השהות שאצל האם, ובנוסף, המזונות שנפסקו הם מעבר ליכולתו הכלכלית שאינה גבוהה, ובפרט לאור העובדה שנשא לאחרונה אלמנה עם חמישה יתומים.

בית הדין שמע את הצדדים באורך רוח ובקשב רב, ולאחר העיון בית הדין דוחה את הערעור.

בכל הנוגע להחלת פסיקתו של בית המשפט העליון בבע"מ 919/15 הנ"ל: בכמה פסקי דין שיצאו מתחת ידי בית דין זה בהרכבי השונים, מהם – שהיו בהם גם מחברי ההרכב הנוכחי, עמד בית הדין על כי פסק הדין שניתן בבע"מ 919/15, שאינו פסק דין שנתן בית המשפט העליון בשבתו כבג"ץ, אינו מחייב את בתי הדין הרבניים (ראה לשון סעיף 20(ב) לחוק יסוד השפיטה ודוק על פי ההגדרות שבסעיף 1(א) לעומת סעיף 1(ב) לחוק יסוד זה), ועל כי העקרונות שנקבעו בו שגויים מבחינת ההלכה, שהיא גם הדין האישי, המחייב בענייני מזונות מבחינה חוקית, בכל הנוגע ליהודים בישראל. ונזכיר, כי פסיקת ההלכה אינה מצויה בתחום מומחיותו של בית המשפט אלא של בית הדין – ראה למשל בפסק הדין המקיף שניתן בתיק 1250217/3 ובפסק הדין בתיק 1309558/1. וראה פסקי דינו של בית דין זה בתיק 1266707/1 ובתיק 1241751/2 ועוד בנוגע לשאלה מה נכלל בחיוב האב במזונות, מה העקרונות שעל פיהם יש לקבוע את שיעור חיובו (ולרבות לעניין המדור

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ולעניין הערת בית הדין בפסקי הדין הללו, כי חיוב האב רק בשליש מעלות המדור המשמש את האם וקטין אחד, כ-40% ממנו כשמדובר בשני קטינים וכו' הוא בבחינת פשרה המקלה עם האב) ואם יש מקום להטיל חלק מסוים מן החיוב על האם; ולעניינים אלה ראה עוד גם בפסקי דינו של מותב זה בתיק 1308941/1, בתיק 1336548/1 ולאחרונה בתיק 1320290/1; בפסקי הדין בתיק 1327593/1 ובתיק 1263444/4; בפסק הדין בתיק 1267785/2 ובדברים העקרוניים שכתב מותב זה, זה מכבר, בפסק הדין בתיק 1142916/1 שבו עמדנו גם על השאלה העקרונית, אם נכון, לקבוע משמורת משותפת ולראות בה את טובת הילד, כשהדבר יגרור בפועל צמצום במזונותיו הריאליים – מעבר לצמצום היחסי בשל הפחתת הזמן שבו שוהים הילדים בבית האם ובנוגע למרכיבים המושפעים מכך – בשל ההשלכות על איכות המדור ויתר התנאים שנדרש האב לספק להם גם בעת שהותם עימו, מה שפוגע לעיתים ביכולתו לשאת בעול צורכיהם כשהם בבית האם, ובתוך כך הערנו גם על אי האפשרות להטיל חובה שווה על האם, ועל הבעייתיות הנוצרת לא אחת, כשהמשמורת המשותפת לא באה לעולם מלכתחילה רק לצורך האפשרות לדרוש את הפחתת המזונות, והאמור שם נכון במיוחד כשהכנסות הצדדים אינם גבוהות, וכבמקרה שלפנינו.

ובנוסף לכך בנסיבות התיק שלפנינו, שזמני השהות אינם שווים, אין מקום להחיל את ההוראות שנקבעו בבע"מ 919/15 אף לו היו עקרונותיו של פסק הדין מוסכמים, ויעוין בפסקי הדין הנ"ל גם לעניין זה, וכן בנוגע לעיקרון שיבואר עוד להלן, שבכל מקרה אין מקום לאימוץ הקביעה שבבע"מ 919/15 שעה שאף לו היו זמני השהות שווים לגמרי, לא הייתה חלוקה שווה בנטל של חלק מן ההוצאות, כדוגמת ביגוד, וכדומה, הכלולות ב'מזונות' אך אינן 'מזון' כפשוטו ואינן משולמות על בסיס יומי.

כלל, כערכאת ערעור, איננו מתערבים בקביעות העובדתיות ובהתרשמות הישירה של בתי הדין האזורי מהצדדים שמנהלים את ההליך בפניו.

בית הדין האזורי בפסק דינו מתאר את העובדות שנגלו בפניו הן בנוגע ליכולתם הכלכלית של הצדדים והן באשר לצורכיהם של הקטינים, והן באשר לזמני השהות העדכניים של הקטינים אצל הוריהם, ועל בסיס נתונים אלו נפסקו המזונות.

לדעתנו, וכאמור לעיל, על אף שהסדרי השהות של הקטינים אצל אביהם אינם קטנים (שנים עשר יום מתוך עשרים ושמונה), ההוצאות בפועל אינן מתחלקות באותו יחס, ואין ספק שלמעט הוצאות האוכל, שייטכן שמתחלקות בין האב לאם באותו יחס של זמני השהות (דהיינו 12:16), שאר ההוצאות הנלוות (ביגוד, הנעלה, הוצאות חברתיות) נופלות בעיקר על האם כדמות הדומיננטית בטיפול בקטינים.

ובכן, איננו רואים את סכום המזונות שנפסק כסכום מופרז שיצדיק התערבותה של ערכאת הערעור.

באשר לדמי המדור: שכר דירה בסך 4,200 ש"ח (שממנו נגזרו 40% כדמי המדור) אינו מופרז, במחירים של ימינו. שכר הדירה הנמוך שהיה בעבר בסך 3,000 ש"ח נבע מהוזלה משמעותית של אחות האב, ולא שיקף את דמי השכירות העדכניים.

מסקנות והוראות

בהתאם לכלל האמור, בית הדין קובע:

א. הערעור נדחה.

ב. האם תשתף פעולה עם האב בניסיון לקבלת סיוע ממשרד השיכון בשכר דירה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ג. אין צו להוצאות ודמי הערכות שהופקדו על ידי המערער יוחזרו לו בהתאם לנהלים.

ד. בית הדין סוגר את התיק.

ה. פסק הדין ניתן לפרסום בהשמטת פרטים מזהים.

ניתן ביום כ"ד באייר התשפ"ב (25.5.2022).

הרב ציון לודאילוז

הרב שלמה שפירא

הרב אליעזר איגרא

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה